Środa, 7 lipca 2021 r.

P9_TA(2021)0336

Genetycznie zmodyfikowana kukurydza Bt 11 (SYN-BTØ11-1)

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 7 lipca 2021 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji dotyczącej odnowienia zezwolenia na wprowadzenie do obrotu, na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną kukurydzę Bt 11 (SYN-BTØ11-1), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (D073424/01 – 2021/2761(RSP))

(2022/C 99/08)

Parlament Europejski,

— uwzględniając projekt decyzji wykonawczej Komisji dotyczącej odnowienia zezwolenia na wprowadzenie do obrotu, na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną kukurydzę Bt 11 (SYN-BTØ11-1), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (D073424/01,

— uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 września 2003 r. w sprawie genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy ([1]), w szczególności jego art. 11 ust. 3 i art. 23 ust. 3,

— uwzględniając fakt, że Stały Komitet ds. Łańcucha Żywnościowego i Zdrowia Zwierząt, o którym mowa w art. 35 rozporządzenia (WE) nr 1829/2003, nie wydał opinii w wyniku głosowania przeprowadzonego 17 maja 2021 r.,

— uwzględniając art. 11 i 13 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiającego przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję ([2]),

— uwzględniając opinię Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) z dnia 25 listopada 2020 r. opublikowaną 13 stycznia 2021 r. ([3]),

— uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje zawierające sprzeciw wobec zezwoleń na wprowadzanie organizmów zmodyfikowanych genetycznie (GMO) ([4]),

---

([1]) Dz.U. L 268 z 18.10.2003, s. 1.

([2]) Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13.

([3]) Opinia naukowa panelu EFSA ds. organizmów modyfikowanych genetycznie dotycząca oceny genetycznie zmodyfikowanej kukurydzy Bt11 do celów odnowienia zezwolenia zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1829/2003 (wniosek EFSA-GMO RX-016), Dziennik EFSA 2021; 19(1):6347, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2021.6347

([4]) W ósmej kadencji Parlament przyjął 36 rezolucji zawierających sprzeciw wobec zezwolenia na wprowadzanie GMO. Ponadto w dziewiątej kadencji Parlament przyjął następujące rezolucje:
- Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 10 października 2019 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu, na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną kukurydzę MZHG0JG (SYN-ØØØJG-2), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Teksty przyjęte, P9_TA(2019)0028).
- Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 10 października 2019 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji dotyczącej odnowienia zezwolenia na wprowadzenie do obrotu, na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną soję A2704-12 (ACS-GMØØ5-3), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Teksty przyjęte, P9_TA(2019)0029).
- Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 10 października 2019 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu, na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady, produktów zawierających zmodyfikowaną genetycznie kukurydzę MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 oraz rodzaje zmodyfikowanej genetycznie kukurydzy łączące dwie, trzy lub cztery modyfikacje MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 i DAS-40278-9 i produktów składających się z wymienionych rodzajów zmodyfikowanej genetycznie kukurydzy lub z niej wyprodukowanych (Teksty przyjęte P9_TA(2019)0030).

— uwzględniając art. 112 ust. 2 i 3 Regulaminu,

— Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 listopada 2019 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji dotyczącej odnowienia zezwolenia na wprowadzenie do obrotu, na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną bawełnę LLCotton25 (ACS-GHØØ1-3), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Teksty przyjęte, P9_TA(2019)0054).

— Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 listopada 2019 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji dotyczącej odnowienia zezwolenia na wprowadzenie do obrotu, na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną soję MON 89788 (MON-89788-1), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Teksty przyjęte, P9_TA(2019)0055).

— Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 listopada 2019 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną kukurydzę MON 89034 × 1507 × NK603 × DAS-40278-9 oraz subkombinacje MON 89034 × NK603 × DAS-40278-9, 1507 × NK603 × DAS-40278-9 i NK603 × DAS-40278-9, składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Teksty przyjęte P9_TA(2019)0056).

— Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 listopada 2019 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu, na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady, produktów zawierających zmodyfikowaną genetycznie kukurydzę Bt11 × MIR162 × MIR604 × 1507 × 5307 × GA21 oraz rodzaje zmodyfikowanej genetycznie kukurydzy łączące dwie, trzy, cztery lub pięć modyfikacji Bt11, MIR162, MIR604, 1507, 5307 i GA21 i produktów składających się z wymienionych rodzajów zmodyfikowanej genetycznie kukurydzy lub z niej wyprodukowanych (Teksty przyjęte, P9_TA(2019)0057).

— Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 maja 2020 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu na mocy rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną soję MON 87708 × MON 89788 × A5547-127, składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0069).

— Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 11 listopada 2020 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną kukurydzę MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × NK603 oraz genetycznie zmodyfikowaną kukurydzę łączącą dwie, trzy lub cztery modyfikacje MON 87427, MON 89034, MIR162 i NK603, składających się z tych odmian kukurydzy lub z nich wyprodukowanych oraz uchylającej decyzję wykonawczą Komisji (UE) 2018/1111 na mocy rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady (Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0291).

— Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 11 listopada 2020 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu, na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną soję SYHT0H2 (SYN-ØØØH2-5), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0292).

— Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 11 listopada 2020 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu, na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady, produktów zawierających zmodyfikowaną genetycznie kukurydzę MON 87427 × MON 87460 × MON 89034 × MIR162 × NK603 oraz rodzaje zmodyfikowanej genetycznie kukurydzy łączące dwie, trzy lub cztery modyfikacje MON 87427, MON 87460, MON 89034, MIR162 i NK603 i produktów składających się z wymienionych rodzajów zmodyfikowanej genetycznie kukurydzy lub z niej wyprodukowanych (Teksty przyjęte P9_TA(2020)0293).

— Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003 produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną soję MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788, składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0365).

— Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu, na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady, produktów zawierających zmodyfikowaną genetycznie kukurydzę MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × MON 87411 oraz rodzaje zmodyfikowanej genetycznie kukurydzy łączące dwie lub trzy modyfikacje MON 87427, MON 89034, MIR162 i MON 87411 i produktów składających się z wymienionych rodzajów zmodyfikowanej genetycznie kukurydzy lub z niej wyprodukowanych (Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0366).

— Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji dotyczącej odnowienia zezwolenia na wprowadzenie do obrotu, na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną kukurydzę MIR604 (SYN-IR6Ø4-5), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0367).

— Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji dotyczącej odnowienia zezwolenia na wprowadzenie do obrotu, na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną kukurydzę MON 88017 (MON-88Ø17-3), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0368).

— Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji dotyczącej odnowienia zezwolenia na wprowadzenie do obrotu, na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną kukurydzę MON 89034 (MON-89Ø34-3), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0369).

— Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 11 marca 2021 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu, na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną bawełnę GHB614 × T304-40 × GHB119, składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Teksty przyjęte, P9_TA(2021)0080).

— Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 11 marca 2021 r. w sprawie projektu decyzji wykonawczej Komisji zezwalającej na wprowadzenie do obrotu, na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1829/2003, produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną kukurydzę MZIR098 (SYN-ØØØ98-3), składających się z niej lub z niej wyprodukowanych (Teksty przyjęte, P9_TA(2021)0081).

Środa, 7 lipca 2021 r.

— uwzględniając projekt rezolucji Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności,

A. mając na uwadze, że 24 września 2018 r. przedsiębiorstwo Syngenta Crop Protection NV/SA przedłożyło Komisji wniosek, zgodnie z art. 11 i 23 rozporządzenia (WE) nr 1829/2003, o odnowienie zezwolenia na wprowadzenie do obrotu produktów zawierających genetycznie zmodyfikowaną kukurydzę Bt11 („genetycznie zmodyfikowana kukurydza") lub składających się z niej, do zastosowań innych niż w żywności i paszy, z wyjątkiem uprawy;

B. mając na uwadze, że 25 listopada 2020 r. EFSA wydał pozytywną opinię w związku z przedłużeniem zezwolenia dotyczącego genetycznie zmodyfikowanej kukurydzy; opinię opublikowano 13 stycznia 2021 r.; mając na uwadze, że 28 stycznia 2009 r. EFSA wydał pozytywną opinię w sprawie pierwotnego zezwolenia dotyczącego genetycznie zmodyfikowanej kukurydzy; opinię opublikowano 17 lutego 2009 r. ([6]);

C. mając na uwadze, że genetycznie zmodyfikowana kukurydza wykazuje odporność na herbicydy zawierające glufosynat, a także wytwarza białko owadobójcze, toksynę Bt, Cry1Ab, która jest toksyczna dla niektórych szkodników łuskoskrzydłych ([7]);

Brak oceny pozostałości herbicydów, ich metabolitów i łącznego wpływu różnych substancji w połączeniu

D. mając na uwadze, że w wielu badaniach wykazano, iż uprawa roślin genetycznie zmodyfikowanych tolerujących herbicydy prowadzi do większego zużycia herbicydów uzupełniających, co w dużej mierze spowodowane jest pojawieniem się chwastów odpornych na herbicydy ([8]); mając na uwadze, że w konsekwencji należy się spodziewać, iż w uprawie kukurydzy zmodyfikowanej genetycznie będą stosowane wyższe i powtarzające się dawki glufosynatu, zatem w zbiorach może znaleźć się więcej pozostałości;

E. mając na uwadze, że glufosynat zaliczono do substancji działających szkodliwie na rozrodczość (1B), spełnia on zatem kryteria graniczne określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 ([9]); mając na uwadze, że zezwolenie na stosowanie glufosynatu w Unii wygasło 31 lipca 2018 r. ([10]);

F. mając na uwadze, że ocenę pozostałości herbicydów i produktów ich rozpadu na roślinach zmodyfikowanych genetycznie uznaje się za niewchodzącą w zakres kompetencji panelu EFSA ds. organizmów modyfikowanych genetycznie, w związku z czym procedura wydawania zezwoleń na GMO nie obejmuje takiej oceny; mając na uwadze, że takie podejście jest problematyczne, ponieważ sposób, w jaki herbicydy uzupełniające są rozkładane przez roślinę zmodyfikowaną genetycznie, oraz skład, a tym samym toksyczność produktów rozpadu (metabolitów), mogą wynikać z samej modyfikacji genetycznej;

G. mając na uwadze, że ze względu na szczególne praktyki rolnicze związane z uprawą roślin zmodyfikowanych genetycznie tolerujących herbicydy istnieją specjalne schematy zastosowań, narażenia, występowania konkretnych metabolitów oraz powstawania efektu działania skojarzonego, które wymagają szczególnej uwagi; mając na uwadze, że EFSA nie wziął tego pod uwagę;

([6]) Opinia panelu EFSA ds. organizmów modyfikowanych genetycznie dotycząca przedstawionego przez Syngenta wniosku EFSA-GMO-RX-Bt11 o odnowienie zezwolenia dla istniejących produktów wyprodukowanych z odpornej na szkodniki genetycznie zmodyfikowanej kukurydzy Bt11, na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1829/2003, Dziennik EFSA 2009; 7(2):977, https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/977

([7]) Opinia EFSA z 2009 r., s. 2.

([8]) Zob. na przykład Bonny, S., „Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact" [Zmodyfikowane genetycznie rośliny i chwasty tolerujące herbicydy a herbicydy – przegląd i wpływ], Environmental Management, styczeń 2016, 57(1). s. 31–48, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738 oraz Benbrook, C.M., „Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. – the first sixteen years" [Wpływ zmodyfikowanych genetycznie upraw na stosowanie pestycydów w USA – pierwsze szesnaście lat], Environmental Sciences Europe; 28 września 2012 r., tom 24(1), https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24.

([9]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczące wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylające dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG (Dz.U. L 309 z 24.11.2009, s. 1).

([10]) https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/active-substances/?event=as.details&as_id=79

Nierozstrzygnięte kwestie dotyczące toksyn Bt

H. mając na uwadze, że badania toksykologiczne na potrzeby zezwoleń na GMO prowadzi się na wyizolowanych toksynach Bt; mając na uwadze, że do badań toksykologicznych prowadzonych na wyizolowanych białkach nie można przywiązywać dużej wagi, gdyż toksyny Bt w roślinach uprawnych zmodyfikowanych genetycznie, takich jak kukurydza, bawełna i soja, są z natury bardziej toksyczne niż wyizolowane toksyny Bt; mając na uwadze, że wynika to stąd, iż inhibitory proteazy (PI) obecne w tkankach roślinnych mogą zwiększać toksyczność toksyn Bt, opóźniając ich rozpad; mając na uwadze, że zjawisko to zaobserwowano w wielu badaniach, w tym również w badaniu przeprowadzonym 30 lat temu dla przedsiębiorstwa Monsanto; badanie to wykazało, iż nawet skrajnie niski poziom inhibitorów proteazy zwiększa toksyczność toksyn Bt nawet dwudziestokrotnie ([11]);

I. mając na uwadze, że skutków tych nie uwzględnia się w ocenach ryzyka EFSA, mimo że są one istotne dla wszystkich roślin Bt zatwierdzonych do przywozu lub uprawy w Unii; mając na uwadze, że nie można wykluczyć ryzyka dla ludzi i zwierząt spożywających żywność i paszę zawierającą toksyny Bt, wynikającego z tej zwiększonej toksyczności spowodowanej interakcją między PI a toksynami Bt;

J. mając na uwadze, że w szeregu badań zaobserwowano w wyniku narażenia na toksyny Bt skutki uboczne mogące wpływać na układ odpornościowy oraz zauważono, że niektóre toksyny Bt mogą wykazywać właściwości adiuwantów ([12]), co oznacza, że mogą nasilać alergenność innych białek, z którymi wchodzą w styczność;

K. mając na uwadze, że ocenę ewentualnych interakcji między pozostałościami herbicydów i ich metabolitów z toksynami Bt uznaje się za niewchodzącą w zakres kompetencji panelu EFSA ds. GMO, w związku z czym nie dokonuje się jej w ramach oceny ryzyka; mając na uwadze, że jest to problematyczne, ponieważ wiadomo, że pozostałości z rozpylania glufosynatu zakłócają funkcjonowanie mikrobiomu, co może na przykład nasilić reakcje immunologiczne w połączeniu z toksynami Bt ([13]);

Rośliny Bt: wpływ na organizmy inne niż zwalczane i wzrost odporności

L. mając na uwadze, że w przeciwieństwie do środków owadobójczych, których stosowanie powoduje narażenie w czasie oprysku i przez ograniczony czas po oprysku, uprawa zmodyfikowanych genetycznie roślin Bt oznacza ciągłe narażenie organizmów zwalczanych i innych niż zwalczane na toksyny Bt;

M. mając na uwadze, że założenia, iż toksyny Bt wykazują jeden specyficzny dla danego celu sposób działania, nie można już uznać za prawidłowe, a także nie można wykluczyć wpływu na organizmy inne niż zwalczane ([14]); mając na uwadze, że odnotowuje się różnoraki wpływ na coraz większą liczbę organizmów innych niż zwalczane; mając na uwadze, że w niedawnym przeglądzie wymieniono 39 recenzowanych publikacji, w których odnotowano istotny niekorzystny wpływ toksyn Bt na wiele gatunków „spoza obszaru działania" ([15]); mając na uwadze, że szereg organizmów innych niż zwalczane może być narażonych w Unii na toksyny Bt przez kontakt z wyciekami, odpadami i obornikiem, wynikający z importu roślin Bt; mając na uwadze, że w ocenie ryzyka nie oceniono wpływu na organizmy inne niż zwalczane;

N. mając na uwadze, że w ocenie ryzyka nie uwzględniono faktu, że zwalczane szkodniki mogą rozwijać odporność na toksyny Bt, a to może prowadzić do stosowania pestycydów mniej bezpiecznych dla środowiska lub do zwiększania dawek i liczby oprysków w krajach, w których uprawiane są tak zmodyfikowane genetycznie rośliny; mając na uwadze, że amerykańska Agencja Ochrony Środowiska planuje stopniowe wycofanie w ciągu najbliższych trzech do pięciu lat wielu krzyżówek kukurydzy Bt oraz niektórych odmian bawełny Bt ze względu na wzrost odporności owadów na te uprawy ([16]);

([11]) MacIntosh, S.C., Kishore, G.M., Perlak, F.J., Marrone, P.G., Stone, T.B., Sims, S.R., Fuchs, R.L., „Potentiation of *Bacillus thuringiensis* insecticidal activity by serine protease inhibitors" [Nasilenie aktywności owadobójczej Bacillus thuringiensis w obecności inhibitorów proteazy serynowej], Journal of Agricultural and Food Chemistry, 38, s. 1145–1152, https://pubs.acs.org/doi/abs/10.1021/jf00094a051

([12]) Zob. Rubio-Infante, N., Moreno-Fierros, L., „An overview of the safety and biological effects of *Bacillus thuringiensis* Cry toxins in mammals" [Przegląd bezpieczeństwa i skutków biologicznych toksyn Cry Bacillus thuringiensis u ssaków], Journal of Applied Toxicology 2016, maj 2016 r., 36(5), s. 630–648, https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/jat.3252

([13]) Parenti, M.D., Santoro, A., Del Rio, A., Franceschi, C., „Literature review in support of adjuvanticity/immunogenicity assessment of proteins" [Przegląd literatury popierającej ocenę białek pod kątem adiuwancyjności/immunogenności], EFSA Supporting Publications, styczeń 2019 r., 16(1): 1551, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.2903/sp.efsa.2019.EN-1551

([14]) Zob. np. Hilbeck, A., Otto, M., „Specificity and combinatorial effects of *Bacillus thuringiensis* Cry toxins in the context of GMO environmental risk assessment" [Swoistość i skutki skojarzone toksyn Cry Bacillus thuringiensis w kontekście oceny ryzyka związanego z GMO], Frontiers in Environmental Science 2015, 3:71, https://doi.org/10.3389/fenvs.2015.00071

([15]) Hilbeck, A., Defarge, N., Lebrecht, T., Bøhn, T., „Insecticidal Bt crops. EFSA's risk assessment approach for GM Bt plants fails by design" [Rośliny owadobójcze Bt. Podejście EFSA do oceny ryzyka związanego ze zmodyfikowanymi genetycznie roślinami Bt nie daje właściwych wyników z powodu przyjętych metod], RAGES 2020, s. 4, https://www.testbiotech.org/sites/default/files/RAGES_report-Insecticidal%20Bt%20plants.pdf

([16]) https://www.dtnpf.com/agriculture/web/ag/crops/article/2020/09/29/epa-proposes-phasing-dozens-bt-corn

O. mając na uwadze, że choć utrzymywano, iż uprawa roślin Bt prowadzi do spadku użycia środków owadobójczych, to w badaniu przeprowadzonym niedawno w Stanach Zjednoczonych ([17]) stwierdzono, że „w szeregu analiz wpływu uprawy roślin Bt na wzorce stosowania pestycydów najwyraźniej nie uwzględniono zaprawiania nasion, a zatem potencjalnie przeszacowano spadek użycia środków owadobójczych w uprawach roślin Bt (zwłaszcza"powierzchni obszarów poddanych działaniu„)";

P. mając na uwadze, że Unia jest stroną Konwencji ONZ o różnorodności biologicznej („CBD ONZ"), w której jasno określono, że zarówno kraje eksportujące, jak i importujące mają międzynarodowe obowiązki w zakresie różnorodności biologicznej;

Uwagi właściwych organów państw członkowskich

Q. mając na uwadze liczne uwagi zgłoszone EFSA przez właściwe organy państw członkowskich w ciągu trzymiesięcznego okresu konsultacji ([18]); mając na uwadze, że organy te krytycznie odniosły się do analizy literatury przedmiotu przeprowadzonej przez wnioskodawcę, a także zwróciły uwagę, że sprawozdania z monitorowania dotyczące genetycznie zmodyfikowanej kukurydzy w okresie obowiązywania zezwolenia wykazują poważne niedociągnięcia oraz że dane dotyczące poziomów pozostałości glufosynatu, w tym istotnych metabolitów, w materiale roślinnym z badań terenowych pomogłyby w ocenie bezpieczeństwa żywności, paszy i środowiska; mając na uwadze, że jeden właściwy organ zwrócił się o ocenę wpływu upraw roślin zmodyfikowanych genetycznie na różnorodność biologiczną w państwach produkujących i eksportujących, w tym o ocenę tego, w jaki sposób przywóz tych upraw wpływa na wybór upraw w Unii, a także poruszył kwestię etyczną dotyczącą tego, czy towar, którego uprawa wiąże się z narażeniem operatora na glufosynat (działający szkodliwie na rozrodczość i zabroniony już w Unii) powinien zostać dopuszczony do przywozu do Unii;

Wypełnianie zobowiązań międzynarodowych Unii

R. mając na uwadze, że zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1829/2003 genetycznie zmodyfikowana żywność lub pasza nie może wywierać szkodliwego wpływu na zdrowie ludzi i zwierząt ani na środowisko naturalne, a przy sporządzaniu decyzji Komisja musi brać pod uwagę wszelkie istotne przepisy prawa Unii oraz inne uzasadnione czynniki istotne dla sprawy; mając na uwadze, że te uzasadnione czynniki powinny obejmować zobowiązania Unii wynikające z celów zrównoważonego rozwoju ONZ, paryskiego porozumienia klimatycznego oraz Konwencji ONZ o różnorodności biologicznej;

S. mając na uwadze, że w sprawozdaniu specjalnej sprawozdawczyni ONZ ds. prawa do pożywienia z 2017 r. stwierdzono, iż szczególnie w krajach rozwijających się niebezpieczne pestycydy mają katastrofalne skutki dla zdrowia ([19]); mając na uwadze, że oenzetowski cel zrównoważonego rozwoju nr 3.9 zakłada znaczne obniżenie do 2030 r. liczby zgonów i chorób spowodowanych przez niebezpieczne substancje chemiczne oraz zanieczyszczenie i skażenie powietrza, wody i gleby ([20]); mając na uwadze, że zezwolenie na przywóz zmodyfikowanej genetycznie kukurydzy zwiększyłoby popyt na tę uprawę, w przypadku której zastosowano herbicyd, który działa szkodliwie na rozrodczość i który nie jest już dopuszczony do stosowania w Unii, a tym samym zwiększyłoby narażenie pracowników w państwach trzecich; mając na uwadze, że ryzyko zwiększonego narażenia pracowników jest szczególnie niepokojące w przypadku zmodyfikowanych genetycznie upraw odpornych na herbicydy, gdyż w uprawach tych stosuje się większe ilości takich środków;

Niedemokratyczny proces podejmowania decyzji

T. mając na uwadze, że Stały Komitet ds. Łańcucha Żywnościowego i Zdrowia Zwierząt, o którym mowa w art. 35 rozporządzenia (WE) nr 1829/2003, nie wydał opinii w wyniku głosowania z 17 maja 2021 r., co oznacza, że wydanie zezwolenia nie uzyskało poparcia kwalifikowanej większości państw członkowskich;

U. mając na uwadze, że Komisja przyznaje, iż sytuacja, w której nadal wydaje ona zezwolenia na wprowadzanie GMO bez uzyskania poparcia kwalifikowanej większości państw członkowskich, jest problematyczna, oraz że sytuacja taka jest wyjątkiem, jeśli chodzi ogólnie o wydawanie zezwoleń na wprowadzanie produktów, ale stała się normą w procesie podejmowania decyzji o zezwoleniu na wprowadzenie genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy;

([17]) Douglas, M.R., Tooker, J.F., „Large-Scale Deployment of Seed Treatments Has Driven Rapid Increase in Use of Neonicotinoid Insecticides and Preemptive Pest Management in U.S. Field Crops" [Zaprawianie nasion na wielką skalę doprowadziło do szybkiego wzrostu użycia neonikotynoidowych środków owadobójczych i prewencyjnego stosowania środków ochrony roślin w uprawach polowych w USA], Environmental Science and Technology 2015, 49, 8, s. 5088–5097, https://pubs.acs.org/doi/10.1021/es506141g

([18]) Uwagi państw na temat kukurydzy zmodyfikowanej genetycznie można znaleźć w rejestrze pytań EFSA: http://registerofquestions.efsa.europa.eu/roqFrontend/login?

([19]) https://www.ohchr.org/EN/Issues/Food/Pages/Pesticides.aspx

([20]) https://sdgs.un.org/2030agenda

V. mając na uwadze, że w trakcie ósmej kadencji Parlament Europejski przyjął łącznie 36 rezolucji, w których sprzeciwił się wprowadzeniu do obrotu GMO: do zastosowania w żywności i paszy (33 rezolucje) oraz do uprawy w Unii (3 rezolucje); mając na uwadze, że w dziewiątej kadencji Parlament Europejski przyjął już 18 sprzeciwów wobec wprowadzania GMO do obrotu; mając na uwadze, że nie uzyskano poparcia kwalifikowanej większości państw członkowskich dla zezwolenia na wprowadzenie żadnego z tych GMO; mając na uwadze, że powody, dla których państwa członkowskie nie popierają zezwoleń, obejmują brak poszanowania zasady ostrożności w procesie wydawania zezwoleń oraz obawy naukowe związane z oceną ryzyka;

W. mając na uwadze, że Komisja nadal wydaje zezwolenia na GMO, mimo że sama stwierdziła niedemokratyczność tego procesu, a także mimo braku poparcia ze strony państw członkowskich i mimo zastrzeżeń Parlamentu;

X. mając na uwadze, że żadna zmiana w prawie nie jest konieczna, by Komisja mogła nie zatwierdzić GMO, jeżeli w komitecie odwoławczym kwalifikowana większość państw członkowskich nie opowie się za zatwierdzeniem ([21]);

1. uważa, że projekt decyzji wykonawczej Komisji wykracza poza uprawnienia wykonawcze przewidziane w rozporządzeniu (WE) nr 1829/2003;

2. uważa, że projekt decyzji wykonawczej Komisji jest niespójny z prawem Unii, gdyż nie odpowiada celowi rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 zakładającemu – zgodnie z zasadami ogólnymi określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 178/2002 ([22]) – stworzenie podstawy do zapewnienia wysokiego poziomu ochrony życia i zdrowia ludzkiego, zdrowia i dobrostanu zwierząt, środowiska naturalnego oraz interesów konsumentów w związku z genetycznie zmodyfikowaną żywnością i paszą, przy jednoczesnym zapewnieniu skutecznego funkcjonowania rynku wewnętrznego;

3. wzywa Komisję do wycofania projektu decyzji wykonawczej;

4. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że w skierowanym do posłów piśmie z 11 września 2020 r. Komisja ostatecznie przyznała, iż przy podejmowaniu decyzji o zezwoleniu na wprowadzenie GMO należy uwzględniać zasady zrównoważonego rozwoju ([23]); wyraża jednak głębokie rozczarowanie faktem, że po tej dacie Komisja wciąż zezwalała na przywóz GMO do Unii mimo sprzeciwu ze strony Parlamentu i większości państw członkowskich;

5. wzywa Komisję, by jak najszybciej i przy pełnym udziale Parlamentu opracowała kryteria zrównoważonego rozwoju; wzywa Komisję, by poinformowała, jak i w jakim terminie rozpocznie te prace;

6. ponownie wzywa Komisję, by nie wydawała zezwoleń na GMO odporne na herbicydy, dopóki w poszczególnych przypadkach nie zostaną szczegółowo zbadane zagrożenia dla zdrowia wynikające z pozostałości herbicydów, co wymaga pełnej oceny pozostałości z oprysków upraw zmodyfikowanych genetycznie herbicydami uzupełniającymi oraz oceny produktów ich rozpadu i wszelkich efektów skojarzonych, w tym z samą rośliną zmodyfikowaną genetycznie;

7. po raz kolejny apeluje do Komisji, by nie zezwalała na przywóz z przeznaczeniem na żywność lub paszę jakichkolwiek genetycznie zmodyfikowanych roślin odpornych na substancję czynną o działaniu chwastobójczym niedopuszczoną do stosowania w Unii;

8. wzywa EFSA, aby zbadał istotne różnice między natywnymi toksynami Bt a toksynami będącymi ekspresją syntetycznych transgenów w roślinach uprawnych zmodyfikowanych genetycznie oraz by rozszerzył zakres oceny ryzyka w celu pełnego uwzględnienia wszystkich interakcji między toksynami Bt, roślinami zmodyfikowanymi genetycznie i ich składnikami, pozostałościami z oprysków herbicydami uzupełniającymi a środowiskiem oraz wszystkich efektów skojarzonych, a także wpływu na zdrowie i bezpieczeństwo żywności;

([21]) Zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 182/2011 Komisja „może przyjąć", a nie „przyjmuje" zezwolenie, jeżeli w komitecie odwoławczym kwalifikowana większość państw członkowskich nie opowie się za zezwoleniem (art. 6 ust. 3).

([22]) Rozporządzenie (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz.U. L 31 z 1.2.2002, s. 1).

([23]) https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf

9. wzywa EFSA, by przestał akceptować badania toksyczności prowadzone z wykorzystaniem białek wyizolowanych, które mogą mieć inną strukturę i inne skutki biologiczne niż białka wytwarzane przez samą roślinę, a także by wymagał prowadzenia wszystkich badań z wykorzystaniem tkanki z rośliny zmodyfikowanej genetycznie;

10. wzywa EFSA, aby żądał danych o wpływie spożycia żywności i paszy pochodzących z genetycznie zmodyfikowanych roślin na mikrobiom jelitowy;

11. ponownie apeluje do Komisji o uwzględnianie zobowiązań Unii wynikających z umów międzynarodowych, takich jak paryskie porozumienie klimatyczne, Konwencja ONZ o różnorodności biologicznej i cele zrównoważonego rozwoju ONZ; ponawia apel o to, by projektom aktów wykonawczych towarzyszyło uzasadnienie wyjaśniające, w jaki sposób zapewnia się w nich przestrzeganie zasady „nie szkodzić” ([24]);

12. podkreśla, że poprawki przyjęte przez Parlament Europejski 17 grudnia 2020 r. do wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 182/2011 ([25]), które stanowią podstawę negocjacji z Radą, przewidują, że Komisja nie może zezwalać na GMO, jeżeli nie popiera tego większość kwalifikowana państw członkowskich; nalega, aby Komisja szanowała to stanowisko, i wzywa Radę do kontynuowania prac i przyjęcia w trybie pilnym ogólnego podejścia w odniesieniu do tego dossier;

13. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji oraz rządom i parlamentom państw członkowskich.

([24]) Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0005, ust. 102.
([25]) Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0364.